

Moral Principle

ประเด็นด้านจริยธรรมกับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

→ หัวข้อวิจัย

→ ระเบียบวิธีวิจัย

→ การวิเคราะห์/ตีความ

→ การเขียนรายงาน/การนำเสนอ

Belmont

ศักดิ์ศรี (ดีตรา)

→ ปกป้อง

→ รักษาความลับ

→ ยินยอม

ผลประโยชน์ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)

ประโยชน์สูงสุด

ความเสี่ยงต่ำสุด

ยุติธรรม (การเลือกปฏิบัติ)

ไม่กระจาย ←

เลือกการให้ประโยชน์
โดยเฉพาะ ←

จริยธรรมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

จริยธรรมการวิจัยในคน (ประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมาย
เกี่ยวกับการทดลองในคนโดยเฉพาะ)

การศึกษาวิจัยด้านสังคมศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
ที่เข้าใจว่ามีความเสี่ยงน้อยต่อร่างกายของอาสาสมัครในการวิจัย

แต่ในความเป็นจริง อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อจิตใจ สถานะทาง
เศรษฐกิจและสังคม รวมถึง อันตรายทางกฎหมาย เช่น อาจถูกจับกุม
อาจถูกตีตราจากสังคม เป็นต้น **ซึ่งประเด็นเหล่านี้มักพบในการทำ
วิจัยเชิงคุณภาพ**

จะลดความเสี่ยงได้อย่างไร

- วางแผนการวิจัยอย่างรอบคอบ และรัดกุม **คิดว่าคนที่เรารักกำลังจะเข้าร่วมการวิจัย**
- การวางแผนการวิจัยที่ไม่ดี **ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้เข้าร่วมวิจัยโดยไม่เกิดประโยชน์**
- **คำนวณขนาดตัวอย่างให้พอเหมาะ**
- **เผื่อระวังและติดตามประเมินผลเป็นระยะ** เพื่อยุติการวิจัยได้ก่อนจะเกิดอันตรายรวมทั้งตั้งเกณฑ์การยุติการวิจัย ทั้งเป็นรายบุคคล (Withdrawal criteria) และการยุติทั้งโครงการ (Termination criteria) โดยเฉพาะการวิจัยที่มีความเสี่ยงสูง
- **ให้ความช่วยเหลือหากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์**
- **รักษาความลับของผู้เข้าร่วมวิจัย**

ตัวอย่าง: จริยธรรมการวิจัยในคนด้านสังคมศาสตร์ กับการป้องกัน

วัตถุประสงค์วิจัย	จริยธรรม	การป้องกัน
<p>วัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมกับการวิจัยหรือไม่ เพียงไร?</p> <p>“สื่อวิทยุชุมชนกับการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้สูงอายุในตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี</p> <p>1) เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากวิทยุชุมชนที่มีต่อการใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้สูงอายุในตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี</p> <p>2) เพื่อตรวจสอบการโฆษณาที่เป็นเท็จ ของดีเจวิทยุชุมชนตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี</p> <p>3) เพื่อตรวจสอบการปลอมแปลงหมายเลขทะเบียนตำรับยา หรือเลขประจำตัวผลิตภัณฑ์อาหารของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี</p> <p>4) เพื่อตรวจสอบการมีส่วนผสมของสารสเตียรอยด์ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ที่มีการโฆษณาและหรือจำหน่ายโดยวิทยุชุมชนตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี</p>	<p>1.นักวิจัยเป็นนักวิจัยทางเศรษฐศาสตร์ และไม่มีทีมงานที่เกี่ยวข้อง กับ วัตถุประสงค์วิจัย ข้อ 2-3-4</p> <p>2. การตรวจสอบน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร</p> <p>3. ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบผลเสียหายที่เกิดกรณี ผลวิจัยมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน</p>	<p>ต้องพิจารณาว่า เป็น การศึกษาวิจัยหรือไม่</p> <p>ถ้าไม่ใช่ ก็ไม่ควรทำ</p>

ตัวอย่าง: จริยธรรมการวิจัยในคนด้านสังคมศาสตร์ กับการป้องกัน

หัวข้อ/เนื้อหา	จริยธรรม	การป้องกัน
หัวข้อ เช่น <u>การบริหารจัดการความขัดแย้งระหว่างพนักงานคนไทยกับผู้บริหารคนญี่ปุ่น</u>	(เป็นการตีตราหรือไม่/ เป็นการชี้นำหรือไม่/ ทำเพื่ออะไร)	<u>การปรับหัวข้อ</u> <u>การบริหารจัดการ การทำงานร่วมกัน (ความสัมพันธ์) ระหว่างพนักงานคนไทยกับผู้บริหารคนญี่ปุ่น ??</u>
คุณค่าทางทางวิจัย “การศึกษาพฤติกรรมทางเพศของพระสงฆ์ในจังหวัดอุดรธานี ประเทศไทย” “การศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม” “การศึกษาความเจ็บป่วย”	*มีความเสี่ยงสูง หรือไม่/ละเมิดหรือไม่/ ประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้/ นำไปอ้างอิงทางวิชาการ/ *ผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูล ประสิทธิภาพการวิเคราะห์ ผลการศึกษา ความเคยชินของผู้เข้าร่วมวิจัย เช่น ความเคยชินจากการตกอยู่ในสภาพแวดล้อมของมลพิษ เลยตอบว่า ไม่มีผลกระทบต่อ การตอบอาการเจ็บป่วยจากความรู้สึกนึกคิด ไม่ใช่จากการวินิจฉัยของแพทย์	<u>การปรับหัวข้อ</u> พระสงฆ์กับยุคสมัยที่เปลี่ยนผ่านในสังคมไทย การตอบข้อมูลที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเคยชิน ต้องมีการถามย้อนหลัง การตอบอาการเจ็บป่วยไม่สบายจากความรู้สึกของผู้เข้าร่วมวิจัย ต้องระบุให้ชัดเจนว่า จากการตอบด้วยตนเอง ไม่ใช่จากการวินิจฉัยของแพทย์

ตัวอย่าง: จริยธรรมการวิจัยในคนด้านสังคมศาสตร์ กับการป้องกัน

เอกสารชี้แจง	จริยธรรม	การป้องกัน
<p>การปรากฏข้อความในเอกสารชี้แจง (ระบุในเกณฑ์การคัดเลือก)</p> <ul style="list-style-type: none"> •ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ เนื่องจาก <ul style="list-style-type: none"> “ท่านเป็นคนพิการ บาดเจ็บไขสันหลังอย่างรุนแรง” “หนูเป็นโรคอ้วน หนูเป็นเด็กอ้วน น้ำหนักตัวเกิน” “ท่านเป็นผู้พันโทษ” “ท่านเคยกระทำความผิด....” “หนูมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควร” “ท่านเป็นผู้สูงอายุที่มีอาการหงุดหงิดตลอดเวลา” “ท่านเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อ HIV” “หนูเป็นเด็กเร่ร่อน” “ท่านมีคู่สมรสมากกว่าปกติ” 	<p>เป็นการไม่เคารพ ตีตรา ดูหมิ่น ฯลฯ สร้างความเสียใจ น้อยใจ ตกใจ ให้แก่ ผู้เข้าร่วมวิจัย</p>	<p>ต้องใช้วิจารณ์ญาณ ความตระหนัก อย่างสูง เพื่อป้องกัน ผู้เข้าร่วมวิจัย</p>
<p><u>วิธีการศึกษา</u> -ให้ผู้สูงอายุ ยืนขาเดียวบนเก้าอี้สูง เป็นเวลา 10 นาที</p>	<p>ต้องมีกระบวนการป้องกัน อุบัติเหตุ/ ความเสี่ยงที่จะไม่ปลอดภัย</p>	<p>ต้องมีเบาะรองรับ มีพยาบาลคอยดูแล มีรถรับ-ส่ง ไปโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด</p>